

ע"פ 43557/05/17 - חסן עאזם נגד מדינת ישראל

בית המשפט המחוזי מרכז-לוד

04 נובמבר 2018

ע"פ 43557-05-17

לפני:

כבוד השופט יעקב שפסר, סג"נ - אב"ד

כבוד השופט שמואל בורנשטיין,

כבוד השופטת מיכל ברק נבו

המערער:

חסן עאזם (אסיר)

ע"י ב"כ עו"ד דורון לוי

נגד

המשיבה:

מדינת ישראל

ע"י ב"כ עו"ד אורלי שרגנהיים - פמ"מ

פסק דין

פתח דבר

1. במסגרת ת"פ 10655-04-14 (בית משפט השלום בכפר סבא) הורשע המערער ביום 29.9.2016, לאחר שמיעת ראיות, בעבירות של החזקה/שימוש בסמים לצריכה עצמית לפי סעיף 7(א)+7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים (נוסח חדש), תשל"ג-1973 (להלן: "פקודת הסמים"), הפרת הוראה חוקית לפי סעיף 287(א) לחוק העונשין, תשל"ז-1977 (להלן: "חוק העונשין") ונהיגה בזמן פסילה לפי סעיף 67 לפקודת התעבורה (נוסח חדש), תשכ"א-1961 (להלן: "פקודת התעבורה"), ונגזרו עליו ביום 6.4.2017 העונשים הבאים: 12 חודשי מאסר בפועל; הפעלת מאסר על תנאי בן 5 חודשים מת"פ 7029-8-11 (בית משפט השלום לתעבורה בפתח תקווה) - בחופף למאסר שהוטל; מאסר על תנאי בן 10 חודשים למשך 3 שנים מיום שחרורו לבל יעבור על העבירות בהן הורשע; פסילה בפועל בת 12 חודשים, במצטבר לכל פסילה אחרת; הפעלת פסילה מותנית בת 4 חודשים במצטבר לכל פסילה אחרת, לרבות בתיק זה.
2. ערעורו של המערער מכוון כנגד הכרעת הדין של בית משפט קמא מיום 29.9.2016 וכנגד גזר דינו מיום 6.4.2017 (ככל שיתקבל הערעור על הכרעת הדין), כאשר המחלוקת העיקרית בין הצדדים נסובה סביב עצם ההרשעה בעבירה של נהיגה בזמן פסילה.

הרקע הדרוש לעניין וטיעוני הצדדים בתמצית

3. ביום 27.11.2012 ניתן גזר דינו של בית משפט זה בת"פ 52782-03-12 **מדינת ישראל נ' עאזם**, במסגרתו, לאחר שהמערער הורשע, על סמך הודאתו, בעבירות של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה לפי סעיף 332(2) לחוק העונשין, חבלה חמורה לפי סעיף 333 לחוק העונשין, נהיגה בשכרות לפי סעיף 62(א) יחד עם סעיף

עמוד 1

64ב(2) לפקודת התעבורה, והחזקת סם מסוכן לצריכה עצמית לפי סעיף 7(ג) סיפא לפקודת הסמים המסוכנים - הושתו עליו העונשים הבאים: 18 חודשי מאסר בפועל; שנת מאסר על תנאי לבל יעבור תוך 3 שנים משחרורו עבירה של סיכון חיי אדם בנתיב תחבורה או עבירת אלימות כלפי גוף מסוג פשע; שישה חודשי מאסר על תנאי לבל יעבור תוך 3 שנים משחרורו עבירת אלימות כלפי גוף מסוג עוון, למעט תגרה, או עבירה של נהיגה בשכרות או עבירה על פקודת הסמים המסוכנים; **פסילה מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים מיום תחילת הפסילה המינהלית, אם היתה כזו, או מיום הפקדת רישיון הנהיגה במזכירות בית המשפט.**

4. הערעור מתמקד בעונש הפסילה הנ"ל שהושת על המערער וכפועל יוצא מכך בהרשעתו בעבירה של נהיגה בזמן פסילה. יצוין כי במסגרת ת"פ 52782-03-12 היה המערער מעורב בתאונת דרכים שארעה ביום 26.3.2012, וכעולה מעובדות כתב האישום בתיק נשוא הערעור דנן, הרי שבאותו יום שבו ארעה התאונה נערך למערער שימוע בעניין פסילה מנהלית ובסיומו הוחלט לפסול את המערער מלהחזיק ברישיון נהיגה לתקופה של 60 יום לאלתר. בנסיבות אלה, הפקיד המערער את רישיונו בתחנת המשטרה.

עוד עולה מכתב האישום מושא הערעור דנן כי ביום 27.11.2012, הוא היום שבו גזר בית המשפט בת"פ 52782-03-12 את דינו של המערער לעונש פסילה, נהג המערער מיד לאחר מכן ברכב.

5. במעמד הדיון שהתקיים בפנינו ביום 23.10.2018 הבהיר ב"כ המערער כי הוא אינו חולק על כך שהמערער היה מודע לפסילה המנהלית מחודש מרץ 2012 וכן כי המערער נכח בדיון ביום 27.11.2012 בו נגזר עליו עונש הפסילה. אלא שלטענתו, על אף כל זאת, לא היה מקום להרשיע את המערער בעבירת נהיגה בזמן פסילה נוכח נוסחו של עונש הפסילה בגזר הדין בת"פ 52782-03-12 הנ"ל.

6. בהקשר זה נטען על ידי ב"כ המערער כי בית המשפט, שגזר על המערער את עונש הפסילה ואת תקופת הפסילה, קרי "שלוש שנים מיום תחילת הפסילה המינהלית, אם היתה כזו, או מיום הפקדת רישיון הנהיגה במזכירות בימ"ש זה" לא הבהיר האם הכוונה היא לפי המוקדם מבין שני מועדים אלה, או לפי המאוחר. משכך, יש לפרש את גזר הדין באופן המקל על המערער, לאמור המועד המאוחר מבין המועדים הנ"ל. משמע כי ביום מתן גזר הדין, ומשעה שטרם הפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט, עדיין לא החל עונש הפסילה. ועוד נטען כי אם יפורש הנוסח האמור באופן זה שתחילת הפסילה היא במוקדם מבין שני מועדים אלה, ומאחר שהפסילה המנהלית מחודש מרץ 2012 הסתיימה, והמערער היה רשאי לנהוג ממועד סיום הפסילה המנהלית ועד למועד גזר הדין, משמעות הדבר היא כי המערער נפסל בדיעבד ובאופן רטרואקטיבי, וזו תוצאה שאינה מתקבלת על הדעת.

ב"כ המערער הוסיף כי מאחר שלכל הפחות מדובר בניסוח שניתן לפרשו בשני אופנים, ולאור אי הבהירות, יש מקום לזכות את המערער מעבירת נהיגה בפסילה, שהרי לא ניתן לומר כי הוכח מעבר לכל ספק סביר שהמערער הבין שכבר במועד גזר הדין הוא פסול.

7. ב"כ המשיבה טענה בתגובה כי גם אם נוסחו של עונש הפסילה אינו מיטבי, לא ניתן לפרש את החלטת בית המשפט בת"פ 52782-03-12, במסגרתה נגזר על המערער עונש פסילה, באופן שונה מזו שבה היא פורשה

על ידי בית המשפט קמא.

לטענתה, המערער נהג ארבע שעות לאחר שנכח בדיון בו נגזר עליו עונש הפסילה ולפיכך ידע היטב שהוא נוהג בפסילה. עוד טענה כי האמור בהחלטת הפסילה לפיה תקופת הפסילה בת שלוש שנים תמנה מיום הפסילה המנהלית, נועדה אך להקל עם המערער. לעומת זאת, הפרשנות שהוצעה על ידי ב"כ המערער אינה סבירה, שהרי לא יעלה על הדעת שתחילת הפסילה תהא תלויה ברצונו הטוב של המערער. ב"כ המשיבה הוסיפה כי ממילא רישיונו של המערער לא היה ברשותו אותה עת אלא בידי המשטרה, וכן כי המערער נפסל מהחזיק רישיון פעם נוספת, לאחר הפסילה המנהלית ובטרם גזר הדין, ובתוך כך אף נקבע כי אין מקום להפקדת הרישיון שכן המערער פסול מנהלית.

דיון והכרעה

8. סעיף 67 לפקודת התעבורה שעניינו "נהיגה בזמן הפסילה או בניגוד לתנאים" קובע כדלקמן:

"מי שהודע לו שנפסל מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה, וכל עוד הפסילה בתקפה הוא נוהג ברכב שנהיגתו אסורה בלי רישיון לפי פקודה זו, או מי שנוהג בניגוד לתנאים שנוספו ברשיונו כל עוד הם בתקפם, או מי שהודע לו כי נפסל מהחזיק ברשיון רכב וכל עוד הפסילה בתקפה הוא משתמש באותו רכב או מרשה להשתמש בו, או מי שנהג או הרשה לאחר לנהוג ברכב בניגוד להודעת איסור שימוש או צו איסור שימוש, דינו - מאסר שלוש שנים או קנס מאה אלף לירות, או שני הענשים כאחד."

9. ואילו סעיף 42(א) לפקודת התעבורה קובע:

"(א) פסילה שהטיל בית משפט מקבל או מהחזיק רישיון נהיגה לפי פקודה זו תחל ביום מתן גזר הדין אם לא הורה בית המשפט הוראה אחרת."

10. מהאמור עולה כי "ברירת המחדל" בעונש הפסילה היא שהפסילה תחל מיום מתן גזר הדין, אלא אם כן בית המשפט הורה אחרת, שאז תחל הפסילה במועד בו הורה. לטענת ב"כ המערער יש לפרש את החלטת בית המשפט בת"פ 52782-03-12 כמי שנתן "הוראה אחרת" בכל הנוגע למועד תחילת הפסילה.

דעתנו היא כי לפרשנות זו את החלטה אין כל אחיזה, לא בלשון הכתוב ובוודאי שלא בהגיון ובשכל הישר.

11. נוסחו של עונש הפסילה שהוטל על המערער הוא, כאמור, זה:

"אני פוסל את הנאשם מלקבל או להחזיק רישיון נהיגה לתקופה של 3 שנים מיום תחילת הפסילה המינהלית, אם היתה כזו, או מיום הפקדת רישיון הנהיגה במזכירות של בימ"ש זה.

תקופת המאסר בפועל לא תבוא במניין שלוש השנים."

12. לטענת ב"כ המערער נוסח זה אינו בהיר, שכן לפיו קיימות שתי אפשרויות- שהפסילה החלה בדיעבד, כלומר במועד תחילת הפסילה המנהלית, או שהפסילה תחל מיום הפקדת הרישיון. משכך, מדובר במצב בו לא נקבע מועד ברור לתחילת הפסילה, ומכל מקום יש לפרש את ההחלטה לטובת המערער, דהיינו כי הפסילה תחל במאוחר מבין המועדים הנ"ל.

אלא שעיון בנוסח ההחלטה מלמד כי אין היא כוללת שתי אפשרויות, אלא אחת בלבד, לאמור כי מניין שלוש השנים של תקופת הפסילה יחל במועד תחילת הפסילה המנהלית, אם היתה כזו, ואם לא הייתה כזו - ממועד ההפקדה. יתר על כן, ברי כי הנוסח האמור נועד אך להקל עם המערער, במובן זה שאם המערער נפסל מנהלית, מניין שלוש השנים יחל עוד קודם למועד גזר הדין. מכל מקום, אין כל אחיזה לפרשנות כי ההחלטה ביקשה לשנות את ברירת המחדל על פי הדין, ולפיה המערער פסול מנהיגה מהרגע שבו נגזר דינו, ומאחר שאף אין כל ספק שהמערער היה מודע לעונש זה שניתן בפניו, הרי שנהיגתו באותו יום, מספר שעות לאחר מתן גזר הדין, יש בה כדי למלא את יסודות העבירה של נהיגה בזמן פסילה.

13. ערים אנו לכך כי מדובר במשפט פלילי, וכי חזקת החפות עומדת למערער, כמו לכל נאשם אחר. אף ערים אנו לכלל הנגזר מחזקת החפות, ולפיו בהתקיים אפשרויות פרשניות סבירות שונות, יוכרע העניין לפי הפירוש המקל יותר עם מי שאמור לשאת באחריות פלילית. (ראו: ע"פ 2597/04 **רויטמן נ' מדינת ישראל** (20.11.2006); ע"פ 3506/13 **דוד הבי נ' מדינת ישראל** (12.1.2016); ע"פ 6696/96 **כהנא נ' מדינת ישראל**, פד"י (1) 535, 550 (1998)).

אלא שכלל זה יש להחיל, כאמור, מקום שבו אכן קיימות פרשנויות אפשרויות **סבירות** שונות, ולא זה המקרה שלפנינו. אדרבא, על פני הדברים, הפרשנות המוצעת על ידי ב"כ המערער היא בלתי סבירה בעליל. היעלה על הדעת כי המערער יחליט על דעת עצמו מתי תחל פסילתו, כך שכל עוד לא הפקיד את רישיונו במזכירות בית המשפט, הוא לא ייחשב כפסול מלנהוג בכלי רכב? על זאת כבר נאמר כי "**אין בית המשפט יכול לאטום עיניו ואוזניו.... מעשה שוטה שבעולם**" (רע"א 3798/07 **זריהן נ' עמידר** (2008)). לטעמנו, דרישה זו מבית המשפט קיימת גם בהליך הפלילי, וגם בהביאו בחשבון את חזקת החפות ואת החובה לפרש את הדין באופן המקל עם נאשם.

14. הנה כי כן - לדעתנו, קיימת אך ורק אפשרות פרשנית הגיונית וסבירה אחת להחלטת בית המשפט שגזר את עונש הפסילה. המערער פסול מלנהוג ממועד גזר הדין, דהיינו ביום 27.11.2012, הגם שמניין ימי הפסילה יימנה מיום תחילת הפסילה המינהלית, ובכך ביקש בית המשפט להקל עם המערער. נוסף כי בכל מקרה, משעה שהרישיון לא היה ברשות המערער באותו מועד, סיפת ההחלטה לפיה תקופת שלוש שנות הפסילה תמנה ממועד הפקדת הרישיון במזכירות בית המשפט, ממילא לא הייתה רלוונטית.

15. סוף דבר - מהאמור עולה כי חל במקרה דנן הכלל הרגיל הקבוע בסעיף 42(א) לפקודה לפקודת התעבורה, וכי המערער נפסל מלנהוג במועד מתן גזר הדין. זאת ועוד, מאחר שאין חולק כי המערער, שנכח במעמד גזר הדין, ידע על אודות הפסילה, הרי שבנהיגתו באותו יום עבר הוא עבירה של נהיגה בפסילה.

16. הערעור על הכרעת הדין נדחה. מאחר שב"כ המערער הבהיר, כי ככל שהערעור על הכרעת הדין יוותר על

כנו, הוא אינו מערער על גזר הדין, אף העונש שנגזר על המערער נותר בעינו.

17. עיכוב ביצוע עונש המאסר כאמור בהחלטה מיום 21.5.17 בטל.

18. לבקשת הצדדים, מתבקשת המזכירות להמציא להם עותק מפסק הדין וכן לשב"ס, מששזה המערער במאסר בשל תיק אחר.

ניתן היום, כ"ו חשוון תשע"ט, 04 נובמבר 2018, בהעדר הצדדים.

מיכל ברק נבו, שופטת

שמואל בורנשטיין, שופט

יעקב שפסר, שופט, סג"נ, אב"ד